

Nieuwsbrief Expertisecentrum LERVO juli 2021

“Goede levensbeschouwelijke educatie voor iedere leerling in het voortgezet onderwijs”

Als Expertisecentrum LERVO willen we zorgen voor goede verbindingen tussen de experts en organiseren we met hen (jullie) de reflectie op ontwikkelingen in het onderwijs en in de levensbeschouwelijke vraagstukken die zich aandienen. In deze nieuwsbrief nemen wij je mee in de ontwikkelingen van de afgelopen maanden.

Verbinding met docenten en scholen

In het tweede kwartaal van dit jaar was het gelukkig weer mogelijk om contact te krijgen met vo-scholen. Met docenten en directieleden hebben we goede gesprekken gehad over de inzet en positie van het vakgebied Levensbeschouwing en religie. Uit die gesprekken blijkt dat er hard en met veel passie gewerkt wordt aan levensbeschouwelijk onderwijs, en hoe belangrijk het is. Maar ook dat veel docenten onder druk staan om veel te doen in weinig tijd. Docenten lossen hun vragen vaak zelf op en zoeken weinig support. Voor het verstevigen van het vakgebied is het belangrijk om de infrastructuur voor onderlinge kennisuitwisseling en reflectie op het vakgebied verder te ontwikkelen. Daar gaan we in het najaar stevig op inzetten.

Dat was dan ook een belangrijk gespreksonderwerp in de online ontmoetingen die wij hebben gehad met bestuursleden van de VDLG. Zij hebben dezelfde zorgen, maar ook goede ideeën om hier in de komende tijd aan te werken.

Curriculumontwikkelingen: Een spade dieper met de perspectiefbenadering

Het curriculumteam van LERVO heeft een vernieuwend vakdidactisch model ontwikkeld als basis voor het landelijke curriculum en het bijbehorende Inspiratieboek. Hiermee willen we gehoor geven aan de **feedback** die we in de focusgesprekken van december 2020 hebben ontvangen.

Wat de deelnemers aan de focusgesprekken vooral opmerkten, was dat het eerste conceptcurriculum er nog niet in slaagde de hermeneutisch-communicatieve (of levensbeschouwelijke) en de religiewetenschappelijke leerlijn voldoende met elkaar te vervlechten. Hier lag een duidelijk vervolgoopdracht voor LERVO. We zijn op zoek gegaan naar een beter didactisch model en denken dat te hebben gevonden in de zogeheten **perspectiefgerichte benadering**.

De perspectiefgerichte benadering verenigt het beste van leerling- en leerstofgerichte benaderingen, maar gaat ook een spade dieper.

De perspectiefgerichte benadering **vertrekt vanuit vragen** en leerlingen worden daarmee bewust van de vragen waarop de leerstof antwoorden biedt. Sterker nog: het hele curriculum wordt binnen de perspectiefgerichte benadering gezien als een ‘perspectievenboom’ die bestaat uit vragen op meerdere niveaus (beginnend met fundamentele vragen zoals ‘waaruit bestaan levensbeschouwingen?’; ‘hoe werken levensbeschouwingen door in het leven van individuen?’). Hiermee wordt samenhang in het curriculum gecreëerd en kunnen leerlingen makkelijker hoofdzaak van bijzaak onderscheiden. Door te leren werken met perspectievenbomen voor verschillende vakgebieden (zoals de perspectievenboom die wij maken voor het vakgebied levensbeschouwing en religie), ontwikkelen leerlingen denkvaardigheden waarmee ze kunnen blijven leren – ook buiten school.

In het oktobernummer van *Narthex* hopen we een artikel te publiceren met een concrete uitwerking van de perspectiefgerichte benadering voor ons vakgebied met veel voorbeelden. Dit vakdidactische model nemen we als basis voor de verdere uitwerking van het landelijk curriculum Levensbeschouwing en Religie.

Nieuwsbrief Expertisecentrum LERVO juli 2021

“Goede levensbeschouwelijke educatie voor iedere leerling in het voortgezet onderwijs”

Inspiratieboek

In het Inspiratieboek, waaraan de [KNAW](#) recent een beurs heeft toegekend, zullen de belangrijkste onderwerpen van het curriculum en de belangrijkste perspectieven uit de perspectievenboom voor levensbeschouwing en religie nader worden belicht. In de loop van de zomer zullen we via verschillende kanalen contact zoeken met potentiële auteurs en meelezers voor de hoofdstukken van het Inspiratieboek.

Expertmeeting

Tijdens de expertmeeting op **25 november 2021** wisselen we graag van gedachten met belanghebbenden uit het veld over alle ontwikkelingen in het vakgebied, het verstevigen van de positie van het vakgebied, het landelijk curriculum en het Inspiratieboek.

Begin september zullen we een gerichte uitnodiging verspreiden zodat we een goede spreiding krijgen over de verschillende soorten expertise: vanuit de onderwijspraktijk, opleidingen, onderzoek en samenleving. Heb je interesse of tips, laat dit dan weten via info@expertisecentrumlervo.nl.

Verbindingen met het veld

Naast de verbindingen met scholen en docenten hebben we ook regelmatig contact met het **ministerie van OC&W** en met **SLO**. Het verband tussen de ontwikkelingen ten aanzien van burgerschapsvorming en levensbeschouwelijke vorming is hierin een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast zorgen we dat we goed op de hoogte zijn van ontwikkelingen rond **Curriculum.nu**.

Het netwerk van het **Expertisecentrum LERVO** wordt steeds groter. Dat betekent dat we ook meer moeten gaan nadenken over onze communicatiestrategie. Naast het verschijnen van deze nieuwsbrief, onderhouden wij onze website en maken wij gebruik van LinkedIn. Mocht je hierin adviezen voor ons hebben, dan houden wij ons aanbevolen.

Oproep: Wil je met jouw school ook in gesprek over de ontwikkelingen voor het vakgebied en het curriculum? Laat het ons weten. Je kunt het ook eerst eens intern bespreken, bijvoorbeeld aan de hand van onze [flyer](#).

Colofon

De nieuwsbrief van Expertisecentrum LERVO verschijnt eens per kwartaal. Je kunt deze nieuwsbrief vrij verspreiden of anderen tippen zich op deze brief te abonneren (via [deze knop](#) op onze website).

Stuurgroep en coördinatoren

Leo van Hoorn (voorzitter)

Joke van Saane (wo/DGO)

Marchien Timmerman (hbo/LOO)

Hans Teegelbeckers (profielorganisatie VOS ABB)

Berend Kamphuis (profielorganisatie Verus)

Ger van der Heijden (VDLG)

Markus Davidsen (projectleider curriculumteam)

Marcel Elsenaar (projectleider ontwikkelscholen)

Joanne Bos (projectondersteuner)